

Prunella

1992

zpravodaj oblastní
ornitologické sekce
při Správě Krkonošského
národního parku ve Vrchlabí

XVIII. ročník

POKYNY PRO AUTORY

Prunella - sborník Oblastní ornitologické sekce při správě KRNAP vychází jedenkrát ročně a slouží k publikování odborných ornitologických prací a sdělení z oboru ornitologie a ochrany ptactva, především z oblasti Krkonoš. Zveřejňuje i krátké zprávy, zvláště výskyty vzácných druhů, v celé oblasti vertebratologie. Vychází v rozsahu 24 - 32 stran. Rozsah jednotlivých prací není stránkově omezen, avšak publikování rozsáhlejších prací je nutno dohodnout předem s redakcí.

Rukopis pište strojem po jedné straně papíru formátu A⁴, na jeden řádek 60 úderů. Každá práce musí být označena stručným názvem a jménem autora. Na konci práce uveďte svou přesnou adresu. Práce většího rozsahu musí být děleny podle kapitol /úvod, metodika, výsledky, diskuse, závěr či souhrn apod./.

Literární citace na konci prací uvádějte tímto způsobem: příjmení autora a křestní jméno /ve zkratce/, rok vydání práce, název práce, časopis, ročník a strana. U knih i místo vydání. Příklad: Novák, L., 1968: Hnízdění cvrčilký slavíkové. *Živa*, 36: 49-50. nebo Novák, L., 1968: Ptactvo východních Čech. Artia Praha.

Kresby, grafy a tabulky vyhotovte na zvláštním bílém nebo pauzovacím papíře černou tuší a řádně označte umístění v textu. Max. velikost tabulky či grafu je 16 x 24 cm. Každý obrázek musí být doplněn popisem. K příspěvku je možno dodat kvalitní a dostatečně kontrastní černobílé fotografie na lesklém papíře, nejlépe formátu 13 x 18 cm.

Redakce si vymíná právo provést drobné formální úpravy textu.

redakce

O B S A H

OBSAH	1
RNDr. Petr Miles		
ZPRÁVA Z ČINNOSTI SEKCE V ROCE 1992	2
PŘEKLED OKROUŽKOVANÝCH PTÁKŮ V ROCE 1992	4
PŘEHLED ORNITOLOGICKÝCH POZORO- VÁNÍ V ROCE 1992	6
Jan Grúz		
HNÍZDĚNÍ KUKAČKY OBECNÉ V NEOB- VYKLÝCH PODMÍNKÁCH	21
Ladislav Hlavatý		
K VÝSKYTU DŘEŠNÍKA KROPENATÉHO /NUCIFRAGA CARYOCATACTES/ V HUN- TÍŘOVĚ /OKRES TRUTNOV/	23
Jan Grúz		
MIMOŘÁDNĚ VYSOKÁ SNŮŠKA VAJEC V HNÍZDĚ POŠTOLKY OBECNÉ	25

ZPRÁVA Z ČINNOSTI SEKCE V ROCE 1992

Tak jako v předcházejících letech, podíleli se i v roce 1992 členové sekce na řešení dlouhodobých ornitologických programů spojených zejména s problematikou ochrany ptactva a monitoringem.

Bylo pokračováno ve výzkumu populační dynamiky a sezónní proměnlivosti ptáků na Horních Mísečkách, ve sčítání ptáků na transektech a kontrolách a rozvěšování ptačích budek.

Druhým rokem probíhalo tříleté mapování hnízdního rozšíření ptactva v Krkonoších.

Naše dosavadní ornitologické znalosti byly doplňovány novými pozorováními a nálezy, přibývalo okroužkovaných ptáků. Oproti předchozímu roku 1991 se jevil rok 1992 podstatně příznivější, došlo ke vzestupu početnosti řady sledovaných druhů a hnízdění bylo vcelku úspěšné.

Na Horních Mísečkách bylo v červnu až srpnu odchyceno celkem 198 ptáků ve 29 druzích. Na odchycích se podíleli členové sekce Miles, Brůz, Šolc, Lejdar, Harant a Horák. Začátkem června zde byl počet přítomných ptáků nízký (chycen necelý 1 pták za den do jedné sítě), v červenci však podstatně vzrostl (3 ptáci/den/sítě), v srpnu pak mírně poklesl (2,5 ptáků/den a síť). Údaje z července se značným zastoupením tohoto ročních ptáků prokazují zdařilý průběh hnízdění.

Sčítání v transektech prokázalo nárůst početnosti oproti nízkým hodnotám předešlého roku, avšak u řady druhů nebylo dosaženo úrovně početnosti z r. 1990. Velký vzestup byl zaznamenán zejména u pěnice černohlavé, budníčka lesního a čížka lesního. Ptačí budky pro drobné lesní ptáky, pokusně vyvěšené i ve středně vysokých horských polohách, se osvědčily, jejich obsazení dosahuje v průměru takřka 50%. Výsledky byly již publikovány, nyní je na řadě jejich velkoplošné rozmístění. Firma Ekostrix, která se touto činností zabývá, vyvěsila dosud v Krkonoších 550 budek pro sýce rousné. Výsledek se také dostavil. Sýc rousný, považovaný dosud za nehojného obyvatele Krkonoš, zahnízdil v roce 1992 v 16 budkách a další nárůst jeho v budkách sídlící populace lze v blízké budoucnosti očekávat. Škoda jen, že mláďata v hnízdech nebyla pro nedostatek kroužků označena.

Mapování hnízdního rozšíření ptáků ve druhém roce svého trvání prokázalo dosud v Krkonoších výskyt 138 druhů ptáků, z nichž 129 prokazatelně nebo pravděpodobně hnízdí. Za nejvýznamnější nálezy lze považovat 13 zpívajících samců budníčka zeleného, včetně prokázaného hnízdění, hnízdní výskyt sokola stěhovavého a orla křiklavého, nové lokality s výskytem holuba doupňáka, lejska malého a hýla rudého a relativně početný hnízdní výskyt chřástala polního a křepelky polní i ve vyšších horských polohách. Tato mapovací akce se stala největší organizovanou činností naší sekce v uplynulém roce a bude v ní pokračováno i v roce 1993.

Ze zajímavějších pozorování z mimohnízdniho období upoutala pozornost mimořádně silná invaze brkoslava severního a početná potulující se hejna krkavce velkého.

Až neuvěřitelný byl pokus o zahnízdění špačka obecného v prosinci. Na ornitologických pozorováních (viz přehled na str.6) se podílelo 36 pozorovatelů.

Kroužkováno bylo celkem 1224 ptáků v 63 druzích (viz tabulka č.1.), což proti předchozímu roku 1991 znamená vzestup. Již tradičně bylo okroužkováno nejvíce tuhyků obecných (248), dále následují sýkora uhelničků (75), pěnice černošlá (73), vlaštovka obecná (55), poštolka obecná (50) a modráček tundrový (38). Nejúspěšnějším kroužkovatelem byl opět pan Ladislav Hlavatý, který sám okroužkoval 543 ptáků. Všechny modráčky tundrové označil hliníkovými i barevnými kroužky Ing.B.Chutný.

K velkým aktivitám Správy KRNP na úseku ornitologie náleží záchranný chov tetřeva hlušce. V průběhu roku 1992 byla dokončena výstavba nového chovatelského zařízení na Rýchorách. Z 29 snesených vajec se vylíhlo 6 kuřat, z nichž se podařilo odchovat do dospělosti 4 (3 kohoutky a 1 slepičku). Pro posílení chovného materiálu bylo v Němecu zakoupeno z fondu Ministerstva životního prostředí ČR 8 dalších tetřevích slepic.

Krkonošské ornitology také zajisté potěší, že Mezinárodní výbor pro ochranu ptáků (ICBP), zahrnul do seznamu významných ornitologických území v Evropě i Krkonoše. Toto pohoří je v seznamu uvedeno jako celek, zvláštní pozornost je pak věnována subarktickým rašeliništím Pančavské a Labské louce a Úpské rašelině. Podrobné informace jsou k dispozici v české verzi publikace Hora J., Kaňuch P., Eds., 1992: Významná ptačí území v Evropě - Československo. Čs. sekce ICBP, Praha.

Úspěšně se rozvíjejí navázané kontakty s ornitology z alpských zemí, sdruženými v Arbeitsgemeinschaft für Alpenornitologie a vydávajícími časopis Monticola, který získáváme výměnou za Prunellu. Začátkem června 1992 přijela skupina těchto ornitologů z Rakouska, Německa a Švýcarska do Krkonoš a ubytovala se na Jilemnické boudě na Horních Mísečkách. Byl mezi nimi i vedoucí tohoto mezinárodního ornitologického sdružení a redaktor časopisu Monticola Dr.Franz Niederwolfsgruber z Innsbrucku. Přítomní shlédli právě probíhající odchyt ptáků na Horních Mísečkách, pobýli též ve služební maringotce, vybavené na způsob ornitologické stanice a učinili zápis do kroniky. K plné spokojenosti se splnilo i jejich velké přání - pozorovat z bezprostřední blízkosti zpívající modráčky tundrové na Pančavské louce. Navíc spatřili nečekaně u Labské boudy i sokola stěhovavého.

V průběhu roku bylo uskutečněno několik výborových schůzí, kterých se zúčastňovali i další přizvaní členové sekce.

Výroční členská schůze se uskutečnila 30.1.1993, tentokrát v budově základní školy v Hostinném. Byli na ní přítomni i přizvaní zájemci z Kroužku mladých ochránců přírody při DDM v Hostinném a členové místní ZO ČSOP.

Kromě obvyklých bodů programu (výroční zpráva o činnosti, zajímavější ornitologická pozorování, plnění zada-

-ných úkolů), vystoupil v diskusi Dr. K.Harant a seznámil přítomné se svým úspěšným nočním odchytém ptáků na světlo v Orlických horách, kde za jedinou noc chytil na reflektor 118 lejsků černohlavých. Bylo konstatováno, že bude žádoucí obnovit noční odchyty ptáků i v Krkonoších a nalézt pro tento účel nové vhodné stanoviště, neboť dosavadní se zatím z různých důvodů neosvědčila.

Byl též promítnut poutavý videofilm o našich ptácích, který prokázal ve srovnání s dosud používanými diapozitivy své nesporné kvality.

Po skončení výroční schůze si přítomní ještě prohlédli útulek pro ježky, který člen naší sekce Martin Lejdar vytvořil v nepoužívaných prostorách budovy. Mezi opatrovanými handicapovanými jedinci donesenými z okolí Hostinného a Trutnova, kteří zde přečkávají zimu, jsou zastoupeni oba druhy našich ježků.

Za nejlepší členy sekce byli pro rok 1992 vyhlášeni Jan Grúz a Martin Lejdar, za úspěšnou pomoc při mapování hnízdního rozšíření ptáků byli ještě navíc odměněni J.Grúz a Věra Jarošová. Časopis Správy KRNP Krkonoše v r. 1993 zdarma obdrží J.Grúz, J.Flousek, K.Harant, L.Hlavatý, K.Kalenský, M.Lejdar, M.Mareček, P.Miles, M.Němec a M.Pokorný.

Z publikační činnosti členů sekce vyšla v r.1992 v Opera corcontica studie Osídlenci ptačích budek v imise-mi narušených lesních porostech Krkonoš (Miles P., OC 29: 155-170).RNDr.J.Flousek, který se též podílí na činnosti výboru České společnosti ornitologické v Praze, referuje v ročence Správy KRNP o výsledcích řešení některých ornitologických a vertebratologických úkolů v Krkonoších.

RNDr.Petr Miles
Správa KRNP, Vrchlabí

PŘEHLED OKROUŽKOVANÝCH PTÁKŮ V ROCE 1992

Název	Pull	Adult	Celkem
1. Čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	3	-	3
2. Krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	2	6	8
3. Jestřáb lesní (<i>Accipiter gent.</i>)	1	-	1
4. Káně lesní (<i>Buteo buteo</i>)	8	-	8
5. Poštolka obecná (<i>Falco tinnunc.</i>)	49	1	50
6. Tetřev hlušec (<i>Tetrao urogallus</i>)	-	11	11
7. Čejka chocholatá (<i>Vanellus van.</i>)	2	-	2
8. Kukačka obecná (<i>Cuculus canorus</i>)	1	-	1
9. Věr velký (<i>Bubo bubo</i>)	4	-	4
10. Puštík obecný (<i>Strix aluco</i>)	14	-	14
11. Ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	-	2	-
12. Žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)	-	1	1
13. Strakapoud velký (<i>Dentrocopos m.</i>)	2	-	2

Název	Pull	Adult	Celkem
14. Skřivan polní (<i>Alauda arvensis</i>)	3	-	3
15. Vlastovka obecná (<i>Hirundo rust.</i>)	44	11	55
16. Jiřička obecná (<i>Delichon urbica</i>)	7	20	27
17. Linduška lesní (<i>Anthus trivialis</i>)	9	12	21
18. L. luční (<i>A. pratensis</i>)	-	1	1
19. Konipas horský (<i>Motac. cinerea</i>)	-	2	2
20. K. bílý (<i>Motacilla alba</i>)	-	3	3
21. Brkoslav severní (<i>Bombycilla g.</i>)	-	27	27
22. Skorec vodní (<i>Cinclus cinclus</i>)	-	3	3
23. Střizlik obecný (<i>Tr. troglodytes</i>)	11	2	13
24. Pěvuška modrá (<i>Frunella modular.</i>)	-	17	17
25. Červenka obecná (<i>Erith. rubecula</i>)	-	31	31
26. Modráček tundrový (<i>Lusc. s. svec.</i>)	24	14	38
27. Rehek domácí (<i>Phoenicurus ochr.</i>)	17	17	34
28. R. zahradní (<i>Ph. phoenicurus</i>)	7	2	9
29. Bramboraček hnědý (<i>Sax. rubetra</i>)	-	12	12
30. Kos horský (<i>Turdus torquatus</i>)	-	2	2
31. K. černý (<i>T. merula</i>)	-	2	2
32. Drozd kvíčala (<i>T. pilaris</i>)	-	3	3
33. Cvrčilka říční (<i>Loc. fluviatilis</i>)	-	1	1
34. Rakosník zpěvný (<i>Acr. palustris</i>)	-	4	4
35. Sedmihlásek hajní (<i>Hip. icterina</i>)	4	7	11
36. Pénice vlášská (<i>Sylvia nisoria</i>)	5	2	7
37. P. pokřovní (<i>S. curruca</i>)	5	4	9
38. P. hnědokřídla (<i>S. communis</i>)	2	43	45
39. P. slavíková (<i>S. borin</i>)	4	17	21
40. P. černohlava (<i>S. atricapilla</i>)	7	66	73
41. Budníček lesní (<i>Phyll. sibilatr.</i>)	33	11	44
42. B. menší (<i>Phylloscopus collybita</i>)	5	9	14
43. B. větší (<i>Ph. trochilus</i>)	-	15	15
44. Lejsek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	1	3	4
45. L. černohlavý (<i>Ficedula hypol.</i>)	31	1	32
46. Mlynářik dlouhoocasý (<i>A. caudat.</i>)	-	1	1
47. Sykora babka (<i>Parus palustris</i>)	-	3	3
48. S. lužní (<i>P. montana</i>)	-	3	3
49. S. parukařka (<i>P. cristatus</i>)	-	1	1
50. S. uhelniček (<i>P. ater</i>)	69	6	75
51. Brnlik lesní (<i>Sitta europaea</i>)	-	5	5
52. Šoupálek dlouhoprstý (<i>C. famill.</i>)	5	6	11
53. Ťunyk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	235	13	248
54. Straka obecná (<i>Pica pica</i>)	1	-	1
55. Fénkava obecná (<i>Fring. coelebs</i>)	-	29	29
56. Zvonohlík zahradní (<i>S. serinus</i>)	-	6	6
57. Stehlík obecný (<i>C. carduelis</i>)	-	24	24
58. Čížek lesní (<i>Carduelis spinus</i>)	-	39	39
59. Čečetka zimní (<i>C. flammea</i>)	-	14	14
60. Křivka obecná (<i>Lox. curvirostra</i>)	-	7	7
61. Hyl rudý (<i>Carpodacus erythrinus</i>)	-	9	9
62. H. obecný (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	-	11	11
63. Strnad obecný (<i>Emb. citrinella</i>)	17	30	47
Celkem	632	592	1224

Kroužkovatelé: Hlavatý 543 (243 pull., 260 ad.), Grúz 256 (181, 84), Miles 235 (119, 116), Harant 73 (0, 73), Floušek 44 (5, 39), Chutný 38 (24, 14), Mareček 26 (17, 9).

RNDr. Petr Miles

Správa KRNAP, Vrchlabí

PŘEHLED ORNITOLOGICKÝCH POZOROVÁNÍ V ROCE 1992

Potápka malá (*Podiceps ruficollis*) - 11.IV., Staré Buky, 2 páry /Mareček/.

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*) - 3.I., 10.I. a 20.I., Pilníkov, 1 ex. /Mareček/. 25.I., klášterká Lhota, na Labi 2 ex./Materna/. 22.II., Prosečné, na poli nad Labskou strání, 2 ex. /Grúz/. 7. a 24.III., Dolce, přelet 1 ex.; 8.V. a 12.VII., Nový Rokytník, přelet 1 ex.; 29.VII., Vlčice, přelet 1 ex.; 29.VIII., Trutnov, H.Staré Město, přelet 1 ex.; 14.XI., Prostřední Staré Buky, 3 ex. u rybníka /vše Cerman/. 11.VII., Vlčice, přelet 1 ex.; 14.VII., klášterská Lhota, přelet 4 ex., první 2 ptáci byli o mnoho světlejší. 24.VII., Dolní Lánov, u rybníka Kábrt 1 ex., další ex. u Prostředního rybníka /vše Grúz/.

Čáp černý (*Ciconia nigra*) - 6.IV., Kovářov, 1 ex. /Vit/. 8.IV., Prosečné, louka u Mezilabského potoka, 1 ex.; tamtéž 16.VIII. 5 ex. {2 adultní + 3 mladi} - sbírali potravu v potoce a na jeho břehu. Tamtéž 6.IX. 2 ex. a 15.IX. 1 ex.; 16.VIII., Ždírnice, 5 kroužících ex. /vše Grúz/. 18.IV., Vítkovice, Janova Hora, přelet 1 ex.; 19.V., Křižlice, přelet nad Jizerkou, 1 ex.; 13.VIII., Hrabačov, Jizerka, 1 ex. /vše Pokorný/. 10.V., Bukovina u Studence, 1 ex. na louce u potoka /Materna/. 10.V., Rychory, Dvorský les, 1 ex.; 23.V., Valteřice, koupaliště, 1 ex.; 19.V., Hrabačov, 1 ex. /vše Floušek/. 6.VI., Prostřední Staré Buky, přelet 1 ex.; 16.VI., Strátež, 2 ex., tamtéž 25.VII. přelet 1 ex.; 2.VII., Klášterská Lhota, přelet 1 ex.; 26.VII., Staré Buky, přelet 1 ex.; 29.VII., Vlčice, Volanov, přelet 1 ex. /vše Cerman/. 13.V., Hertvíkovice, 1 ex. /Vávra/. 25.IX., les mezi Ždírnici a Borovnicí, hnízdo v lese na buku /Němec/.

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*) - 1.IV., Pilníkov, 1 ex. /Mareček/. 20.IV., Volanov, 1 ex. na louce; 9.VII. Vlčice, přelet 1 ex. /vše Cerman/. Květen 1992, Dolní Branná, par se pokouší najít vhodné místo ke hnízdění /Floušek/.

Kolpík bílý (Platalea leucorodia) - 24.III., Hostinné, Labe v úseku KRPA 01, tři lidé mi zvěděli, že viděli létat nad Labem ptáka o velikosti o něco větší než čap, bílé barvy, s vařečkovitým zobákem. Letal asi 30 metrů nad hladinou Labe /Lejdar/.

Labuť velká (Cygnus olor) - 7.II., Prosečné, nad vesnicí přelet 2 ex. /Grúz/. 10.II., Dolce, poprvé pozorován pár. Tamtéž 11.VI. pár s mladými, který se na místě zdržoval až do 26.XII.; 16.VI., přelet 1 ex. ze Stržiteže na Dolce /vše Cerman/. 20.III., Hrabačov, nádrž BČOV Cutisin, 2 ex. /Pokorný/. 11.IV., Staré Buky, pár, ♀ na hnízdě /Mareček/. 25.IV., Vrchlabí, rybník u letišti, pár staví hnízdo /Flousek/.

Husa (Anser ssp.) - 10.II., Trutnov, přelet 17 ex. směrem na Polsko. 21.XI. Prostřední Staré Buky, přelet cca 50 ex. na JZ /vše Cerman/. 11.II., 15-16 hod., Prosečné, k severu letělo cca 40 ex., další pozorovatel (Bachtik) viděl asi o hodinu později cca 1000 ptáků ve třech velkých hejnech /Grúz/. 25.II., 14 hod., Hostinné, směr Rudník, přelet nesouměrného klínu 140 ex. /Bergr/.

Husa polní (Anser fabalis) - 3.III., 18.30 hod., Prosečné, přelet hejna od SV k JZ. Počet nezjištěn, určení podle hlasu /Grúz/.

Berneška velká (Branta canadensis) - 23.V., Vrchlabí, zámecký rybník, ♀ se 2 mláďaty asi 6- denními. Odchov v minizoo Správy KRNAP /Miles/.

Husice rezavá (Tadorna ferruginea) - 5.V. a 23.V., Vrchlabí, zámecký rybník, 1 volně létající ex. /Miles/.

Kopřivka obecná (Anas strepera) - 13.IV., Staré Buky, pár /Mareček/. 23.V., Vrchlabí, zámecký rybník, ♀ se 2 kachňaty, odchov v minizoo /Miles/.

Čírka obecná (Anas crecca) - 11.IV., Staré Buky, pár /Mareček/.

* Kachna divoká (Anas platyrhynchos) - 2.VI., Pančava, 1 pár /Miles, Niederwolfsgruber/. 21.VI., Trutnov, Horní Staré Město, na Úpě kachna se 3 káčaty. 24.VII., Trutnov, H. St. Město, rybník Za kominem, kachna se 6 mláďaty, na rybníku byly ještě 15.IX. /vše Cerman/. 19.X., Poříčí, Mrtvé jezero, 143 ex., 90 ♂ a 53 ♀♀ /Mareček/.

* Včelojed lesní (Pernis apivorus) - 26.V., louka pod Boberskou strání, lovíci pár. 24.VII., Rýchorský Dvůr, 2 kroužící ex.; 27.VII., Černá Voda, pár /vše Flousek/. 24.VII., Horní Albeřice, 1 ex. u lesa /Bub/. 19. a 20. VIII., Huntířov, starý pták létá s neustále volajícím mládětem /Hlavatý/.

Luňák (Milvus ssp.) - 19.VII., Nový Rokytník, přelet
1 ex., vykrojený rydovak /Čerman/.

Luňák hnědý (Milvus migrans) - 15.VII., Vrchlabí,
rybník, 1 lovicí ex. /Flousek/.

Moták pochop (Circus aeruginosus) - 10.IV., přelet
♀ od Horní kalné k Hostinnému. 16.V., přelet ♀ od kunčic
k Hostinnému. 1.VIII., přelet ♀ nebo juv. přes Prosečnou
k SV. 16.VIII., Prosečné, nad lanem jetele 1 ex.;
22.VIII., Dolní Lanov, 2 ex., později se objevili ještě
tři ex.; tentýž den lovil 1 mladý pták potravu v Prosečné
a odletěl k Dolnímu Lánovu. 23.VIII., Hostinné, Pošťák,
1 ad. ♂. 18.IX., Prosečné, na pastvině 1 ♀ nebo mladý pták
/vše Grúz/.

Moták pilich (Circus cyaneus) - 22.III., Dolní Lánov,
* severní svah Čihadla, 1 ♂ poletující nad pastvinou. 9.V.,
Prosečné, 1 ♀ pozorována při lovu hrabošů, tamtéž
pozorována 16.V. /vše Grúz/. 17.V., Babi, Olešovka, 1
♂ /Mareček/.

* Jestřáb lesní (Accipiter gentilis) - 20.VII., Horní
Albeřice, 1 ex., /Bub/.

* Krahulec obecný (Accipiter nisus) - 24.VII., Horní
* Albeřice, 1 ♀ v lese /Bub/. 15.VIII., Malá Kotelní Jáma,
1 ex. /Pokorný/. 7.XII., Fořt u Vrchlabí, 1 ♀ s velmi
tmavým zbarvením /Lejdar/.

Káně lesní (Buteo buteo) - 5.III., mezi Hrabačovem a
Valteřicemi, asi 40 ex. /Pokorný/. 7.XII., Fořt u
Vrchlabí, 13 ex., tamtéž 10.XII. 20 ex. /Lejdar/.

Káně rousná (Buteo lagopus) - 13.IX., mezi
klášterskou Lhotou a Dolní kalnou 1 kroužící ex. /Grúz/.

11.X., Prosečné, 1 kroužicí ex. /Gruz/.

Poštołka obecná (Falco tinunculus) - 3.VI., Pančava, 1 ex. /Miles, Niederwolfsgruber/. 31.VII., Albeřické údolí, 14 ex., patrně 2 vyvedené rodiny /Bub/. 15.VIII., Malá kotelní Jáma, 2 ex. /Pokorný/. 14.XII., Dolní Kalná, Siemeno, 4 ♂ na mršíně srnčí zvěře /Lejdar/.

Ostříž lesní (Falco subbuteo) - 11.VI., Friesovy boudy, 1 ex., tamtéž 17.-18.VIII. nález hnízda s minimálně 2 vyvedenými mláďaty /Flousek/. 17.VIII., Pec pod Sněžkou, hnízdo ostřížů asi 15 m vysoko, kolem létají 3 vylétlá mláďata s rodiči /Malinovsky, Miles/. U 500 m dale hnízdil 2. par /Malinovsky/. V potravě podle vývržků hlavně brouci a myši /Malinovsky/.

Sokol stěhovavý (Falco peregrinus) - 2.VI., Pančava, 1 ♂ společně s vránou, o chvíli později přiletující od Labské boudy /Miles, Niederwolfsgruber/. 14.VII., Labský důl, 1 mladý ex. lovil holuba /Den Boer/.

Tetřivěk obecný (Tetrao tetrix) - 1992, jarní kmenové stavy: MS Poříčí - 3 ks, LZ Vrchlabí - 85 ex. (hodně kolem Dvorské boudy). Celkem Krkonoše 110 ex. /Navrátil/.

Tetřev hlušec (Tetrao urogallus) - jaro 1992, Pašovka, Sokolka, 2 ♂ + 1 ♀ /Balcar/. Při jarním sčítání na okrese Trutnov nahlášeny pouze 2 ex. v honitbě MS Svoboda /Navrátil/.

Koroptev polní (Perdix perdix) - 2.I., Hostinné, park léčebny, 10 ex. /Lejdar/. 29.XI., Trutnov, H.St.Město, hejňko 16 ex. /Mareček/.

Křepelka polní (Coturnix coturnix) - 2.VI., Prostř. St. Buky, Ovčárna, ozývá se 1 ex. /Cerman/. 19.VI., Dolní Lánov, u rybníka Kábrt v obilí. 23.VI.-26.VI., Prosečné,

na různých místech hlas 3 ex. /vše Grúz/. 27.VI. Horní Branna, Boudaneč, volání ♂ /Flousek/. 14.VII., Markoušovice, hlas ♂ /Miles/. 1992, Markoušovice, volání křepelek na 4 místech /M.Diviš/.

Bažant obecný (Phasianus colchicus) - 12.II., Vrchlabí, ve smrčkách nad hřbitovem hřaduje 8 slepic, žádný kohout /Miles/.

* Chřástal polní (Crex crex) - 25.VI., Hřiběcí boudy, 1 volající ex. /Miles/. 1992, Markoušovice, volání na 4 místech /M.Diviš/.

* Slípka zelenonohá (Gallinula chloropus) - 11.IV., Staré Buky, 2 páry. 1.VIII., Trutnov, H.St.Město, pár s 5 puli. /vše Mareček/. 24.VII., H.St.Město, rybník Za kominem, 2 ex. se 6 mláďaty, na rybníce po celý podzim /Cerman/.

* Kulík říční (Charadrius dubius) - 13.IV., Dolce, 1 pár /Mareček/. 14.IV., Hrabačov, Čistička, 2 ex. /Dvořák/.

Čeika chocholatá (Vanellus vanellus) - 10.III. a 12.III., Vrchlabí, za rybníkem u letiště cca 150 ex. /Grúz/. 26.VI., Pilníkov, z vlaku viděn 1 ex. na louce /Miles/.

Slučka malá (Lymnocyptes minimus) - 9.IV., Valteřice, 1 ex. sražen autobusem. Biometrická data v mm: křídlo 113, ocas 47, běhák 26.6, zobák od opeření 39.6, zobák od před. okraje nos. otvorů 35.6 /Flousek/.

Sluka lesní (Scolopax rusticola) - 18.V., Prosečné, Šimkova rokle, 1 ex vylétl v porostu ze země /Grúz/. 7.XI., Nové Dvory, na honu ve dvou lečích vylétlo 10 sluk /Navrátil/. 1992, MS Lánov, při podzimním honu vylétlo

10 ex. /Struhař/.

Vodouš kropenatý (Tringa ochropus) - 13.VI., Horní Branna, Bondaneč. 2 ex., chováni jako na hnizdišti, tamtéž 14.VI. 1 ex. /Flousek/.

Racek stříbřitý (Larus argentatus) - 1.XII., Hostinné, nad Lanem přelet racka velikosti asi jako káně, patrně tohoto druhu /Grúz/.

Holub doupeňák (Columba oenas) - 12.IV., Poříčí, Mrtvé jezero, 1 ex. /Mareček/. 21.V., Lanov, Peklo, houkající ♂, tamtéž 11.VI., nález hnízda. 26.V., Boberská stráž, nález hnízda /Flousek/.

Holub hřivnáč (Columba palumbus) - 22.III., Dolní Lanov, na poli na oseni, cca 110 ex. v hejnu. 11.X., 8,50 hod., Dolní Lanov, nad Lihadlem přelet 85 ex. od SV na JZ /vše Grúz/.

Výr velký (Bubo bubo) - 2.II., Hostinné, Sidliště, 23 hod., houkání výra směrem od lomu /Miles/. 27.II., Studenec, u lomu nalezen 1 uhynulý ex. /Miles/. 9.III., na kamenné a nad Hor. Vlčicemi, hlas 2 ex. /Mareček/. 17.V., Studenec, 4 pull. na hnízdě /Flousek/. 21.V., Lanov, Peklo, 1 ex. /Flousek/. 1992, MŠ Poříčí u Trutnova, výskyt 3 parů výrů /M.Diviš/.

Kulišek nejménší (Glaucidium passerinum) - 19.IV., Rychory, Kutna, hlas /Ptaček/. 1992, H. Albeřice - Pomezí Hřeben, viděn jeden ex. /Balcar/.

Puštík obecný (Strix aluco) - 3.V., Hostinné, v dutině ve zdi kroužkování 3 pull. V hnízdě zbytky potravy: kos černý, lebka a pařát poštolky, skokan hnědý a ulity hlemýždě /Miles, Lejdar/.

* Sýc rousný (Aegolius funereus) - 9.III., na kamenné a nad Hor. Vlčicemi, hlas 2 ex. /Mareček/. 19.IV., Rýchory, Rýchorský kříž, hlas /Ptáček/. 18.V., Horní Maršov, Stará hora, hnízdo /Flousek/.

Kalous ušatý (Asio otus) - 8.VI., Vrchlabí, zámecký park, 1 ex. /Dyntar/.

Rorýs obecný (Apus apus) - 2.VI., Pančava, poletující exempláře /Miles, Niederwolfsgruber/.

Ledňáček říční (Alcedo atthis) - 21.III., Hostinné, potok Čistá, 4 ex., seděli vedle sebe na stromech /Lejdar/. 11.IV., Hostinné, závod Technolen, na Labí 1 ex. /Materna/. 14.VII., Trutnov, H.St. Město, 1 ex. /Mareček/. 17.VIII., Cutisín, čistička, 1 ex. /Pokorný/. 29.VIII. a 14.IX., Trutnov, H.St. Město, přelet nad rybníkem /Cerman/. 10.XII., Vrchlabí, zámecký rybník, 1 ex. /Miles, Lejdar/. 11.XII., Hostinné, na potoku Čistá, 2 ex. /Lejdar/.

Žluna šedá (Picus canus) - 1.III., Hostinné, ráno volání 1 ex.; 5.V., tamtéž ráno drnění na kovové věžičce Galerie /Miles/.

Žluna zelená (Picus viridis) - 19.VII., Markoušovice, pozorován 1 ex. /Miles/.

* Datel černý (Dryocopus martius) - 17.VII., Albeřický vrch, pozorováno 5 ex. pohromadě, pár s dosud žadonicími létajícími mláďaty /Bub/.

Strakaopud velký (Dendrocopos maior) - 23.V., Vrchlabí, zámecký park, pozorována 1 ♀, jak vytáhla z budky sýkorníku již vzrostlé mládě koňadry /Miles, Šolc/.

Strakaopud malý (Dendrocopos minor) - 9.IV., 21.VII., 16.VIII. a 22.VIII., Prosečné, vždy 1 ex. /Grúz/. 2.VII., Hostinné, Antoniček, vyvedená rodinka /Miles/.

Skřivan polní (Alauda arvensis) - 28.II., Slemeno, na strništi 3 ex.; 22.III., Dolní Lánov, na ozimu asi 300 ex., Prosečné na Plošce asi 250 a 300 ex. v hejnech a jednotlivě nebo v malých hejnkách ještě dalších asi 300 ex. /vše Grúz/. 7.III., Hostinné, Hliňák, již zpěv 1 ex. /Miles/.

Vlaštovka obecná (Hirundo rustica) - 12.IV., Poříčí, Mrtvé jezero, několik ex. /Mareček/. 22.IV., Huntiřov, přilet /Hlavatý/. 25.IV., Hostinné, první 3 ex. /Grúz/. 23.VI., Luční bouda, 1400 m n.m., pár u hnízda /Flousek/. 30.VII., tamtéž rozestavěny přístavek boudy, hnízdo s 5 mláďaty /Materna/. 10.XII., hala podniku Cutisin, přítomen 1 ex. /Pokorný/.

Jičička obecná (Delichon urbica) - 26.IV., Hostinné, Sidliště, první 4 ex. /Miles/. 26.IV., Huntiřov, přilet /Hlavatý/. 27.VI., Labská bouda, 1 hnízdící pár /Flousek/.

Konipas luční středoevropský (Motacilla f. flava) - 22.IV., Vrchlabí, rybník u letiště, 2 ex.; 27.V., Vosecká bouda, 1 ex. /vše Flousek/.

Konipas horský (Motacilla cinerea) - 5.III., Vitkovice v krkonoších, na potoce napočítáno 12 ex. /Janalík/. 7.III., Huntiřov, přilet /Hlavatý/. 14.VI., Luční bouda, pozorován /Motyčka/. 21.X., Vrchlabí, na Labi 1 ex. /Miles/.

Brkoslav severní (Bombycilla garrulus) - 12.I., Hostinné, Sidliště, 27 ex. na jeřabinách /Miles, Šolc/. 18.-19.I., tamtéž na anténě a na stromech cca 100 jedinců. 20.I., tamtéž 40 ex. Ptáci jsou velmi opatrní, za potravou zaletují i jinam. 26.-27.I., tamtéž asi 80 ex., jeřabiny již takřka zkonsumovány /Miles, Grúz/. 9.II., Prosečné,

Šimkova rokle, na keřích šípků 8 ex. /Grúz/. Huntiřov:
3.I., 5.I. a 11.I. - 1 ex., 13.I.- 2 ex., 14.I.- 3 ex.,
24.I. - 5 ex., 26.I. - 36 ex., 29.I.- 9 ex., 31.I.- 18
ex., 3.II. - 12 ex., 10.II. - 14 ex., 11.III.- 12 ex. /vše
Hlavatý/.

Skorec vodní (Cinclus cinclus) - 21.I., Trutnov,
H.St. Město, 1 zpívající ex. /Mareček/.

Pěvuška podhorní (Prunella collaris) - 14.VI.,
Sněžka, u vyhlídky, 2 za letu zpívající ♂ /Motyčka/.
12.VIII., Vysoké kolo, 1 ex. /Mareček/.

Červenka obecná (Erithacus rubecula) - 14.I.,
Vrchlabí, zámecký park, 1 ex. /Miles/.

Slavík modráček tundrový (Luscinia sv. svecica) - 30.
V., rašeliniště na svahu Violiku, zpívající ♂ /Flousek/.
2.VI., Pančava, 3 zpívající ♂♂ /Miles, Niederwolfsgruber/.

Bramborniček černohlavý (Saxicola torquata) - 25.VI.,
Mrtvý vrch, Alfrédka, 1 zpívající ♂ /Flousek/.

Bramborniček hnědý (Saxicola rubetra) - 24.IV., koc-
léřov, přilet /Hlavatý/. 17.V., Babi, lom, 1 ex.
/Mareček/. 19.VI., Dolní Lánov, u rybníka Kábrt, pár se
3 vyvedenými mláďaty /Grúz/.

Bělořit šedý (Oenanthe oenanthe) - 9.V., Prosečné,
1 ex. /Gruz/. 20.V., Luční hora, 1 ♀ /Mareček/.

Kos černý (Turdus merula) - 13.II., Hostinné, ráno
zpěv ♂ /Miles/.

Drozd kvičala (Turdus pilaris) - 20.I., Hostinné,
Sidliště, na jeřabinách 4 ex., tamtéž 26.-29.I. 40 ex. ;
* 25.VI., Hřiběcí boudy, 1 ex. na třešni /vše Miles/.

26.VII., Horní Albeřice, 2 ex., jediná v tomto týdnu /Bub/. 17.XII., Vrchlabí, 30 ex.; 24.XII., Vítkovice, 30 ex. /Fokorný/.

Drozd zpěvný (Turdus philomelos) - 1.III., Prosečné, na poli 4 ex. při hledání potravy /Grúz/. 7.III., Hostinné, Hlíňák, zpěv 1 ♂ /Miles/.

Drozd cyrčala (Turdus iliacus) - 13.IV., St. Buky, několik ex. v hejnu kvičal /Mareček/. 27.V. a 30.V., Vosecká bouda, intenzivně zpívající ♂ /Flousek/.

Drozd brávník (Turdus viscivorus) - 29.II., Hostinné, zpěv 1 ♂ v městském lese. /Miles/. 8.III., Prosečné, v Šimkově rokli zpívající ♂ /Grúz/.

Cyrčilka zelená (Locustella naevia) - 2.V., Hostinné, u pily zpěv ♂ /Miles/. 16.V., Vrchlabí, rybník u letiště; 21.V., Konfiskáty; 1.VI., Javorník; 15.VI., Sklenařovické údolí pod Sokolkou; 22.VII., Rýchory, nad Ozónem; vždy 1 zpívající ♂ /vše Flousek/.

Rákosník zpěvný (Acrocephalus palustris) - 26.V., mezi Bobrem a Žacléřem; 29.V., Kovársko; 22.VII., Rýchory, nad Ozónem; vždy 1 zpívající ♂ /Flousek/. 3.VI., Horní Míšečky, chycen do sítě 1 ♂ /Grúz, Lejdar, Miles/.

Sedmihlásek hainí (Hippolais icterina) - 7.V., Huntířov, přilet /Hlavatý/.

Pěnice vlašská (Sylvia nisoria) - 17.VI., Chotěvice, hnízdo s 5 mláďaty /Hlavatý/.

Budníček zelený (Phylloscopus trochiloides) - 13.VI., Modrý důl, zpívající ♂ /Koža/. 11.VI., Kotelní jámy, u Kotelského potoka, zpěv 1 ♂ /Miles/. 23.VI., Údolí B. Labe, 3 zpívající ♂; 25.VI., Mumlavský důl, 3 zpívající ♂; tamtéž 10.VII. 1 zpívající ♂; 26.VI., Zelený důl a

Divoká Ručej, 2 zpívající ♂; 27.VI, Horní Mísečky, asi 200 m v lese směrem k Vrbatově boudě, 1 zpívající ♂; 29.VI., Labský důl, od Pudlavy k závěru dolu, 2 zpívající ♂; 16.VII., Důl B. Labe, pozorována 2 vyvedená mláďata /vše Flousek/.

Budníček lesní (Phylloscopus sibilatrix) - 26.IV., Huntířov, přilet /Hlavatý/. 14.VI., začátek Modrého dolu, 1 ex. /Motyčka/.

Leisek malý (Ficedula parva) - 21.V., Lánov, Peklo, 4 zpívající ♂; 26.V., Žacléřský hřbet, 6 zpívajících ♂; 12.VI., Planýrka, zpívající ♂ /vše Flousek/.

Leisek černohlavý (Ficedula hypoleuca) - 4.V., Hostinné, viděn 1 ex.; 5.V., tamtéž jeho zpěv /vše Miles/.

Sýkora modřinka (Parus caeruleus) - 15.II., Hostinné, Městský les, již zpěv /Miles/. 21.III., Vrchlabí, již nosí stavební materiál na hnízdo v budce na okně! Tamtéž 30.V., vyvadějí mladé /vše Němec/.

Moudivláček lužní (Remiz pendulinus) - 30.V., Vrchlabí, rybník u letišti, 1 ex. /Flousek/.

Žluva hajní (Oriolus oriolus) - jaro 1992, Horní Lánov, pravý břeh Malého Labe, u soutoku s Pekelským potokem, zpívající samec a pozorována ♀, ♂ zpíval asi měsíc /VI.Vávra/. 21.V., konfiskáty a 31.V. Podhorá nadraží ČSD Kunčice, vždy 1 zpívající ♂ /vše Flousek/.

Ťuhýk šedý (Lanius excubitor) - 12.I., Prosečné; 15.I., 8.XI., Slemeno; 8.XI., Dolní Olešnice; 14.XI., Prosečné; vždy po 1 ex. /vše Grúz/. 25.X., Trutnov, H.St.Město, 1 ex. /Mareček/.

Spjka obecná (Garrulus glandarius) - 27.VII., Horní Albeřice, v 19,30 hod., 15 ex. letí v nesouměrném hejnu z údolí nahoru k lesu /Bub/.

Straka obecná (Pica pica) - 2.III., Filníkov, pár
dostavuje hnízdo /Mareček/.

Dřešník kropenatý evropský (Nucifraga c.caryocatactes) - 17.VI., Rýchorská bouda, 1 ex. a 15.VII., Rýchory,
2 krát jeho hlas /vše Miles/. 20.VII., H. Albeřice, 1 ex.
na třešni; tamtéž 21.VII. a 22.VII., 1 ex. /vše Bub/.
15.VIII., Malá Kotelní jáma, 2 ex. /Pokorný/; 18.IX. a
11.XI., Prosečná, přelet 1 ex. /vše Grúz/.

Dřešník kropenatý sibiřský (Nucifraga c.macrorhynchos) - 3.I., Hostinné, Hlíňák, nalezen uhynulý ex. (dle
ocasních per, bílá proužka 35 mm- N.c.macrorhynchos)
- zobák nezměřen /Lejdar/.

Havran polní (Corvus frugileus) - 24.II., Lánov, tah
havranů a kavek, asi 150 ks; 27.II., Prostr. Lánov, na poli
s tajícím sněhem asi 1000 ex., průtah skupin havranů od
V k Z, cca 16 hod.; 10.III., Vrchlabí, rybník u letišti,
asi 500 havranů a kavek; 10.III., Čistá, na poli asi 500
havranů a kavek /vše Miles/; začátek III., Markoušovice,
asi 1500 havranů a kavek, zřejmě na nocovišti /Ing.Diviš/.
20.III., mezi Vrchlabím a Čistou na poli u statku
Kovářsko, asi 300 ex. + 10 strak /Lejdar/. 21.III., Vrch-
labí, u letišti, 16,35 hod., cca 500 ex.; 22.III., Dolní
Lánov, 9,15 hod., na poli cca 300 ex. /vše Grúz/. 25.X.,
Vrchlabí, tah havranů od V k Z; tamtéž 26.X. v 17 hod. tah
1000 ex. + 300 špačků /Němec/.

Vrána obecná černá (Corvus c.corone) - 17.III.,
Vrchlabí, u letišti, 1 ex.; 5.V., Horní Rokytnice, domov
důchodců, 1 ex. /vše Floušek/.

Vrána obecná šedá (Corvus corone cornix) - 6.III.,
Vrchlabí, směrem na Rudník, pole za statkem, asi 30 ex.
+ 2 krkavci a 10 havranů /Lejdar/. 9.V., Rudník, šedivka
vypíjela na stromě asi 8 m vysoko vejce z hnízda pěnkavy
/Miles, Lejdar/.

Krkavec velký (Corvus corax) - jaro 1992, nad Maršovem k Rýchorské boudě pozorováno 12 ex., po vyhnízdění tamtéž 24 ex. /vše Balcar/. mezi 1-2 týdnem IX., Debrné, přítomno odhadem nejméně 50 ! krkavců, zřejmě na padlině, později již jenom obvyklé 2 ex./M.Diviš/. 17.X., Horní St. Buky, 10 ex. na poli, tamtéž 5.XII. na zbytcích dobytčete 21 ex. /Cerman/. 14.XI., Arnultovice, pozorováno pohromadě 23 ex. /Bergr/. 29.XI., Černá hora, 16 ex. /Navrátil/. 13.XII., Hostinné, přelet nejméně 40 ex. /Lejdar/.

Špaček obecný (Sturnus vulgaris) - 6.II., Hostinné, přelet 100 ex. /Lejdar/. 2.III., Filníkov, 10 ex. /Mareček/. 8.III., Hostinné, 8 špačků (zaletují do budek), 12.III., Prosečné, na poli asi 100 špačků /vše Miles/. 13.XII., Hostinné, Hlíňák, ♀ sedí na 6 vejcích v dutině ve stromě. O další kontrole snůška zničená /Lejdar, Fyciak/.

Vrabc domácí (Passer domesticus) - 29.XII., H.Maršov, u Hofmana na krmítku asi 30 ex. /Miles, Hofman/.

Pěnkava obecná (Fringilla coelebs) - 8.III., Prosečné, 11 ex. a 22.III. v Prosečné na Plošce na poli asi 1000 ex., z 80% pěnkava, z 20% jikavec /vše Grúz/. 7.IV., Vrchlabí, nad muzeem na lukách asi 300 pěnkav a jikavců v poměru 1 : 1 /Miles/. 12.XII., Vrchlabí, zámecký park, na bukvicích 1 ex. /Miles/.

Jikavec severní (Fringilla montifringilla) - 8.X., Kyselý kout, přelet 1 ex. /Flousek/. 28.XI., Hostinné, na krmítku kroužku OP 4 jikavci; 12.XII., Rudník pivovar, 200 ex. /vše Lejdar/. 12.XII., Vrchlabí, park, na bukvicích 1 ex. /Miles/.

Zvonohlík zahradní (Serinus serinus) - 17.VII.- 31.VII., Horní Albeřice, 1-2 ex. /Bub/.

Zvonek zelený (Carduelis chloris) - 11.I., Rychorka,

u krmítka asi 40 ex. /Miles/.

Stěhlík obecný (Carduelis carduelis) - 17.VII., H.Albeřice, 3-4 ex. /Bub/. 12.-13.IX., Markoušovice, 600 m.n.m., asi 30 ex., zde nejhojnější ptačí druh. 20.XII., Hostinné, na rumišti na lopuchách asi 20 ex. /vše Miles/. 21.XII., Hostinné, tamtéž 20 ex. /Lejdar/.

Konoepka obecná (Carduelis cannabina) - 2.I., Hostinné, Hlíňák, asi 30 ex. /Lejdar/.

Čečetka zimní (Carduelis flammea) - 26.-29.I., Hostinné, Sidliště, na jeřabinách asi 10 ex; 28.XI., Hostinné, na sidlišti na břizách 15 ex.; 20.XII., tamtéž 20 ex. /vše Miles/. 18.VI., Huntířov, z rodiny chycena samice a mládě /Hlavatý/.

Křivka obecná (Loxia curvirostra) - 14.VI., u bývalé Obří boudy 1 ♀ /Motyčka/. 17.VII., Albeřický vrch, 3 ex. /Bub/. 19.XII., Hostinné, městský les, zpěv křivek. Pozorováno asi 10 ex, z nich 1 instinktivně zpívající ♂ /Miles/.

Hýl rudý (Carpodacus erythrinus) - 26.V., mezi Bobrem a Žacléřem, zpívající ♂; 1.VI., Mladé Buky, zatáčka u hřbitova, zpívající ♂; 12.VI., údolí Jizery u Vilémova směrem k Harrachovu, 2 zpívající ♂♂ /vše Flousek/. 17.VII., H.Albeřice, 1 pár na třešni; 19.VII., tamtéž 3 ex. a 28.VII. tamtéž 1 juv. ex. se nechává ještě od ♀ krmit /vše Bub/. 5.VI., Špindlerův Mlýn, 1 zpívající ♂ /Miles/.

Hýl obecný (Pyrrhula pyrrhula) - 14.VI., Výrovka, 2 ex. /Motyčka/.

Dlask tlustozobý (Coccothraustes coccothraustes) - 12.VII., H.Albeřice, 1 ex. /Bub/. Tamtéž 18.VII., 2 ex. /Bub/.

Sněhule severní (Plectrophenax nivalis) - 30.XII.,

Lučni hora, kerno asi 20 ek. poletovalo u polarni marin-
katek v F. H. J. /M. Pocianová/.

Strnad zahradní (Emberiza hortulana) - 25.IV., Vrch-
labí, pár sbírající potravu /Flousek/.

Strnad rákosní (Emberiza schoeniclus) - 25.IV., Vrch-
labí, 2 zpívající ~~ok~~ /Flousek/.

HNÍZDĚNÍ KUKAČKY OBECNÉ V NEOBVYKLÝCH PODMÍNKÁCH

JAN GRÚZ

Kukačka obecná hnízdí v celé Evropě, výjimku tvoří pouze Fyrenejský poloostrov a Baleáry. U nás je rozšířena od nížin až do vysokých poloh. Nejčasnější přilet jsem zaznamenal 22. dubna 1962, převážná část pozorování však připadá na období pěti dnů od 27. dubna do 2. května.

Poprvé jsem kukačku obecnou kroužkoval jako pull. dne 2.7.1973. v hnízdě tuňáka obecného v Hostinném, hnízdo bylo v keři šípku. Další nález z 5.7.1981 byl v hnízdě konipasa horského pod mostem na Malém Labi v Prosečném na betonovém zpevnění břehu. Třetí hnízdění jsem zaznamenal v Dolním Lánově u Prostředního rybníka na Mezilabském potoce, kdy mládě staré asi 10 dní bylo v hnízdě konipasa bílého.

Fosledně jmenované hnízdiště jsem objevil 24.7.1992 v dřevěné boudě odchovny kachny divoké v Dolním Lánově, která patřila mysliveckému sdružení. Hnízdo měl konipas bílý postaveno na trámě uprostřed čelní stěny. Boudu ze tří stran tvořily stěny z prken, ze strany k rybníku byl výběh pro mladá kachny celý překrytý drátěným pletivem.

Průnik do vnitřního prostoru byl tedy úplně uzavřen. Zjistil jsem, že kukačka se mohla při snášení vejce do odchovny dostat jen otvorem pod levou stěnou v zemi velikosti asi 20 x 15 cm. Vzdálenost od tohoto místa k hnízdu v poloosvětleném prostoru činila asi 3 m. Stejnou cestou mohlo tedy odletět i mládě /viz obr. 1/.

Konipas bílý je třetím nejčastěji kukačkou využívaným ptákem, kterému jsou do hnízda kladena vejce - 10,3% případů v Československu /Hudec a kol., 1983/. REY /in.Jirsík, 1945/ uvádí 162 hostitelských druhů ptáků.

V literatuře jsou záznamy o hníždění dokonce i v dutinách, ze kterých by se mládě bez pomoci nálezce samo nedostalo. Vyše uvedený případ je zajímavý tím, že kukačka musela uskutečnit poměrně náročný postup při vyhledávání hnízd a pak umístění vejce v něm.

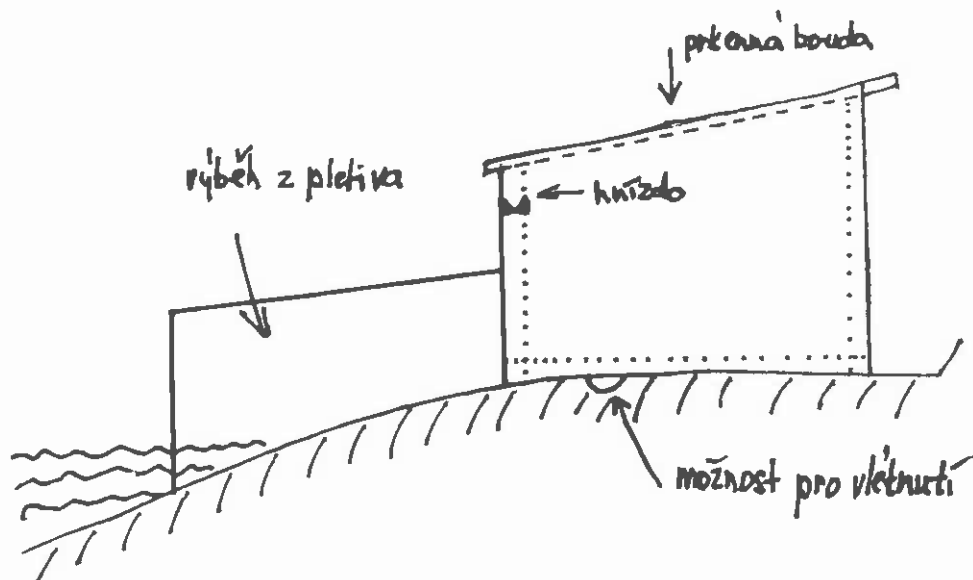
LITERATURA:

HUDEC a kol., 1983: Fauna ČSSR, Ptáci 3/1, s. 23-32, Akademie, Praha.

JIRŠÍK, J., 1945: Naše sovy, s. 133-144, Česká grafická unie, Praha.

Jan Grúz

543 73 Prosečné 31

Obr.1: Neobvyklé hníždění kukačky obecné. Kresba autor příspěvku.

K VÝSKYTU OŘEŠNÍKA KROPENATÉHO

/NUCIFRAGA CARYOCATACTES/

V HUNTÍŘOVĚ /OKRES TRUTNOV/

LADISLAV HLAVATÝ

V Krkonoších a jejich předhůří můžeme pozorovat ořešníky nejčastěji na podzim, kdy se potulují jednotlivě nebo v malých skupinách po kraji a vyhledávají svou oblíbenou potravu - lískové oříšky. V některých letech se objevují invazivně také severští ptáci ssp. *macrorhynchos*.

V Huntířově /nadmoř. výška 490 m/ sleduji výskyt ořešníků od r. 1968. Zde je možné zastihnout ptáky po celý rok. Poprvé jsem se s nimi setkal 1.IX.1968 při invazi sibiřské formy. Na čerstvě podmitnutém menším poli mezi naší zahradou a potokem hledali potravu dva ptáci. Poskakovali spolu nedaleko okraje pole ve směru hodinových ručiček. Když se zdržovali na protější straně pole, postavil jsem napříč jejich trasy nízkou síť 10 x 0,60 m a potom jsem je pomalu hnal před sebou 4-5 m. Jeden pták zůstal napoprvé v síti, druhý ji přeletěl a pokračoval v hledání potravy ve stejném směru. Ani obejitím a snahou nahnat ho zpět do sítě se nenechal vrátit a vždy mě obletěl.

Na konci IX. a na počátku X.1991 přilétal denně na zahradu do lískových keřů jeden nápadně krotký pták. Po mnoha pokusech o nahnání ptáka do sítě se 9.X. chytil. Patřil k ssp. *macrorhynchos* se všemi jejími znaky. Potom přilétal ještě několik dní a znovu se chytil do sítě.

Zvláště na podzim se pokouším chytat ořešníky na zahradě. Ptáci přilétají do porostu lísek nejhojněji již od svítání asi do 10.hodiny, potom kolem 17.hodiny.

Chovají se velmi tiše a nenápadně. S naplněnými volaty, občasné ještě s ořískem v zobáku, odletají zpravidla do nejbližšího lesa.

Některí ptáci náležejí k místní nebo krkonošské populaci, což potvrzují opětná chycení. Z dosud na podzim okroužkovaných ptáků byl zde opět chycen 1 pták na podzim v následujícím roce, 1 pták po roce a opět po dalších dvou letech, 2 ptáci po dvou letech a 1 pták po čtyřech letech. Po roce byl také 1 pták nalezen mrtvý v Krkonoších v obci Černý Půl.

Některá pozorování z jarního období: 12.VI.1975 sbírá jeden pták na zahradě potravu a odletá s ní několikrát do lesa východně od obce. - 15.V.1976 pozorováno totéž. - Úd 1.VII. do 12.VII.1975 denně krmi rodiče vyvedená mláďata v okolí našeho domu. - 8.VI.1985 přilétá celá rodina na zahradu, kde rodiče hledají potravu a krmi 4 ještě ne dokonale létající mláďata. Po natažení sítě se podařilo 2 mláďata chytit. - 17.IV.1991 ráno sedí samec v nejbližším lese na vrcholku smrku a zpívá.

Počet ptáků a počet dní, ve kterých byl ořešník pozorován zejména na jaře v letech 1969-1992;

Měsíc	III.		IV.		V.		VI.		VII.
	1.-	16.-	1.-	16.-	1.-	16.-	1.-	16.-	1.-
Datum	15.	31.	15.	30.	15.	31.	15.	30.	15.
Počet ptáků	29	17	8	9	8	13	16	4	28
Počet dní	22	14	7	8	7	12	15	4	25

Z pozorovaných jednotlivých ptáků v hnízdním období i rodičů krmících vyvedená mláďata je pravděpodobné, že ořešník v okolí Huntířova hnízdi.

Zusammenfassung

ZUM VORKOMMEN DES TANNENHÄHERS /NUCIFRAGA CARYOCATACTES/
IN HUNTÍŘOV /KREIS TRUTNOV/

Der Tannenhäher wurde im Zeitabschnitt 1969-1992 in Huntířov auch während der Brutzeit vielmals festgestellt. Sein Brüten in der Umgebung des Dorfes ist nicht ausgeschlossen. Im Herbst ist sein Vorkommen regelmässig und häufiger.

XII.1992

Ladislav Hlavatý

544 63 Vítězná-Huntířov 3/B

MIMOŘÁDNĚ VYSOKÁ SNŮŠKA VAJEC

V HNÍZDĚ POŠTOLKY OBEČNÉ

JAN GRŮZ

Poštolka obecná je u nás běžně hnízdicím sokolovitým dravcem. V menším počtu jedinců i přezimuje. Vyskytuje se v kulturní krajině, v souvislých lesních celcích chybí, poměrně hojně hnízdi i ve městech. V Krkonoších se sni můžeme setkat v nejvyšších polohách jen při lovu kořisti. Miles /1985/ pozoroval při lovu jednotlivé ptáky i celé rodiny nad Luční a Labskou boudou a nad Vysokým Kolem. Staněk /1967/ však uvádí 1 hnízdo na 500 ha lesa.

Ze starší literatury uvádí Klůz /1965/, že v hnízdě poštolky obecné se nachází /2/ 4-6 /8-9/ vajec. Za vzácné tedy pokládá i snůšky se dvěma, osmi a devíti vejci. Hudec a kol. /1977/ uvádí jednu deseti a jednu jedenácti kusovou snůšku. Danko /1986, 1989, 1990, 1991, 1992/ zaznamenal ve čtyřech hnízdech 10 vajec. Plesník a kol. /1988/ podrobně popisuje pět z 1191 snůšky - ve čtyřech hnízdech po devíti vejcích a jen v jednom 10. Plesník /1986/ v městské populaci v Pardubicích nezaznamenal žádnou početnější

snůšku.

Mimořádně vysokou snůšku s násadou 11 vajec jsem našel v plastové budce P-11 v Dolním Lánově /okres Trutnov, kvadrát 5460/. Při kontrole 24.4.1992 bylo již sneseno 5 vajec, při kontrole 10.5.1992 jsem zjistil 11 vajec. Při kroužkování mladých 27.6.1992 bylo na hnízdě 7 mláďat, 3 neoplozená vejce a jedno vejce nebo mládě z hnízda zmizelo.

Hnízdní polobudku jsem vyrobil z plastového válcovitého kanistru o obsahu 50 litrů a vyvěsil jsem ji v roce 1987 na soliterní smrk ve skupině ještě dvou listnáčů vedle pastviny na mezi pod severozápadním svahem Čihadla, 11 m vysoko. Na opačné straně od budky jsou obhospodařovaná pole s různými plodinami. Pastvina je ohraničena lesem. Vzdálenost od vesnice asi 500 m.

První zahnízdění se uskutečnilo v roce 1989 a pak již pravidelně a úspěšně pokračovalo i v roce 1990, 1991 a 1992. V době snášení vajec jsem u budky nepozoroval žádný další pár ani jednotlivé ptáky, nejbližší hnízdiště dalšího páru bylo ve vzdálenosti 1.500 m. V době snášení vajec jsem okolí hnízdiště navštívil nejméně šestkrát. Proto se domnívám, že snůška 11 vajec pochází od jedné samice.

Plesník a kol./1988/ uvádí, že neobvykle početné snůšky mohou být vysvětleny: 1. vysokou populační hustotou drobných savců, tedy gradací populačního cyklu hraboše polního, 2. rostoucí pravděpodobností snůšky dvou samic v souvislosti s rostoucí hnízdní hustotou poštolky v určitých typech prostředí, 3. reprodukční strategií, zvyhodňující větší snůšky a častější hnízdění mladších ptáků v populaci.

	Počet vajec v hnízdě											Počet hnízd	Počet snes vajec	ix na hnízdo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
DANKO, 1986	4	2	3	4	83	85	17	1	2	-	-	262	1330	5,07
DANKO, 1987	-	10	34	55	140	92	22	3	1	1	-	358	1791	5,00
DANKO, 1988	7	8	18	52	180	172	41	9	3	1	-	491	2613	5,30
DANKO, 1989	7	10	26	131	217	208	55	4	9	2	-	641	3628	5,41
DANKO, 1990	4	9	42	123	254	163	21	6	3	-	-	625	3110	4,98
HUDEC, 1977	-	6	19	34	75	105	14	2	1	1	1	258	1354	5,25

Tabulka č. 1: Počet vajec v hnízdě poštolky obecné.

L i t e r a t u r a :

- Hudec a kol., 1977: Fauna ČSSR - Ptáci 2: 254-264.
 Danko, 1988: Správa o činnosti skupiny pro výzkum a ochranu dravců a sov v ČSSR za rok 1986, Buteo 1, 1986: 3-31.
 Danko, 1989: Správa o činnosti skupiny pro výzkum a ochranu dravců a sov v ČSSR za rok 1987, Buteo 2, 1987: 1-36.
 Danko, 1990: Správa o činnosti skupiny pro výzkum a ochranu dravců a sov v ČSSR za rok 1988, Buteo 3, 1988: 1-34.
 Danko, 1991: Správa o činnosti skupiny pro výzkum a ochranu dravců a sov v ČSFR za rok 1989, Buteo 4, 1989: 1-28.
 Danko, 1992: Správa o činnosti skupiny pro výzkum a ochranu dravců a sov v ČSFR za rok 1990, Buteo 5, 1990: 1-30.

Klůz, 1965: Ornitologické tabulky, Národní muzeum v Praze, 1965.

Miles, 1985: Die Vogel des Krkonoše Gebirges, Acta universitatis carolinae, Biologica, 1985: 1-101.

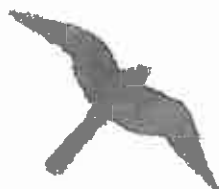
Flesnik, 1986: Hnízdní biologie urbabizované populace poštolky obecné /*Falco tinunculus*/, Sborník vč. pob. ČSO VIII, 1986: 1-13.

Flesnik a kol., 1988: Mimořádně početné snůšky poštolky obecné a jejich možné příčiny, Sborník vč. pob. ČSO X, 1988: 41-48.

Staňek, 1967: Dravci a sovy v oblasti Krkonošského národního parku, Zprávy Krnap 4 /2/: 19-22.

Jan Grúz

543 73 Prosečné 31

PRUNELLA

Zpravodaj

Oblastní ornitologické sekce
při správě Krkonošského národního parku ve Vrchlabí

1992

Ročník XVII

Redaktor: RNDr. Petr Miles, CSc.

Redakční rada: RNDr. Jiří Floušek, RNDr. Petr Miles, CSc.,

Jan Gruz

Vydává Správa Krkonošského národního parku jako účelový tisk.

Náklad 150 výtisků.

neprodejně

Tisk: Tiskárna Kopretina, Vrchlabská 699, Hostinné

☺
☺

☺ Tiskárna Kopretina ☺

☺ Vrchlabská 699, 543 71 Hostinné ☺

☺ ☎ 0438/94 30 22 ☺

☺ Nabízí vytištění faktur, objednávek s adresou a logem. ☺

☺ Dále pak tisk reklamních letáků, plakátů, účtenek. ☺

☺ tiskopisů, hlavičkových papírů a brožur v jedno i víceba-

☺ revněm provedení. ☺

☺ TO VŠE DO 10 DNŮ ☺

☺

